

LAReS

*Lowlands
Archaeological
Research
Service*

Verkaveling aan de Mussenburglei 73 - Edegem.
Archeologienota

E.N.A. Heirbaut
T.R. Clerbaut

Colofon

Titel: Verkaveling aan de Mussenburglei 73 - Edegem. Archeologienota

Auteur: Elly N.A. Heirbaut & T.R. Clerbaut

Grafische illustraties/GIS: Elly N.A. Heirbaut

Rapportnummer: LAReS-rapport 51

Projectleider/veldwerkleider: Elly N.A. Heirbaut

Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: 16 augustus 2017

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: straatnaambordje 'Mussenburglei'. Foto: Tim R. Clerbaut.

© LAReS. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

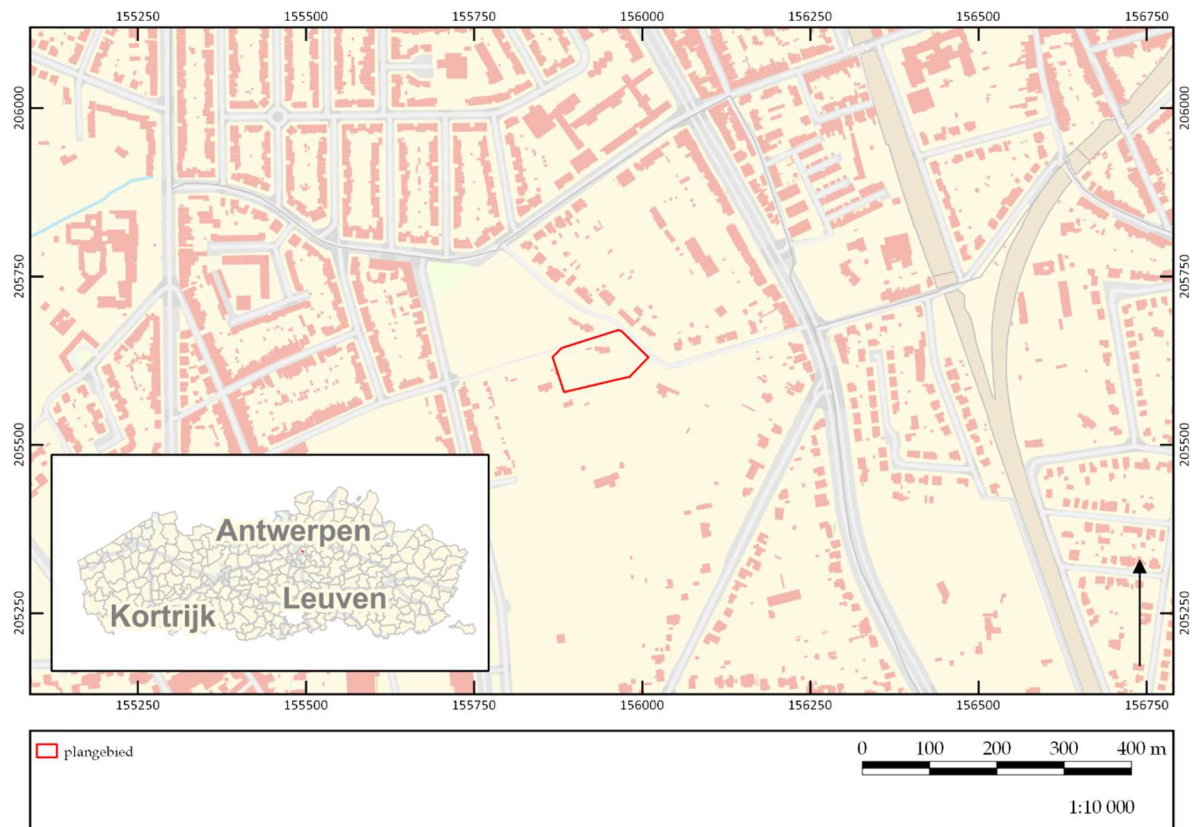
LAReS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van Maatregelen: Mussenburglei 73 te Edegem

1 INLEIDING	4
1.1 RANDVOORWAARDEN	4
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	5
3 ONDERZOEKSVRAGEN	6
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	7
4.1 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKEN	7
4.2 SAMENVATTING RESULTATEN BUREAUONDERZOEK EN ARCHEOLOGISCH POTENTIEEL	7
4.3 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL EN AANBEVELINGEN	8
LIJST VAN FIGUREN	10

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Mussenburglei 73. Het omvat een groot kadastraal perceel (59X), dat op dit moment nog grotendeels onbebouwd is. Op het terrein bevindt zich enkel een bescheiden woning aan de straatzijde. De eigenaar plant de afscheiding van een enkel lot bouwgrond en dient hiervoor een verkavelingsaanvraag in (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©GEOPUNT/EH

1.1 Randvoorwaarden

nvt.

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Mussenburglei
Ligging	Mussenburglei 73, 2160 Edegem
Kadastrale gegevens	EDEGEM sectie B, perceel 59X
Bounding Box	X Y
	154996.693 206061.953
	156696.693 206061.953
	154996.693 205071.953
	156696.693 205071.953
Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek
Projectcode	2017H40
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS Tim R. Clerbaut
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing
Termijn	4 - 16 augustus 2017
Geplande ingreep	verkaveling met afscheiding van bouwlot zonder wijziging bebouwde toestand
Totaal oppervlakte plangebied	ca. 10.475 m ²
Oppervlakte af te splitsen bouwlot	ca. 2.374 m ² , waarvan maximaal 133 m ² bebouwd zal worden.
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	nvt
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.
Thesaurus	Archeologienota, bureauonderzoek

3 Onderzoeksvragen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op? Welke onderzoeksstrategie moet toegepast worden in het uitgesteld traject?

Voor de resultaten van het bureauonderzoek wordt hier volstaan met te verwijzen naar hoofdstuk 5 van het eerste deel van de archeologienota.

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

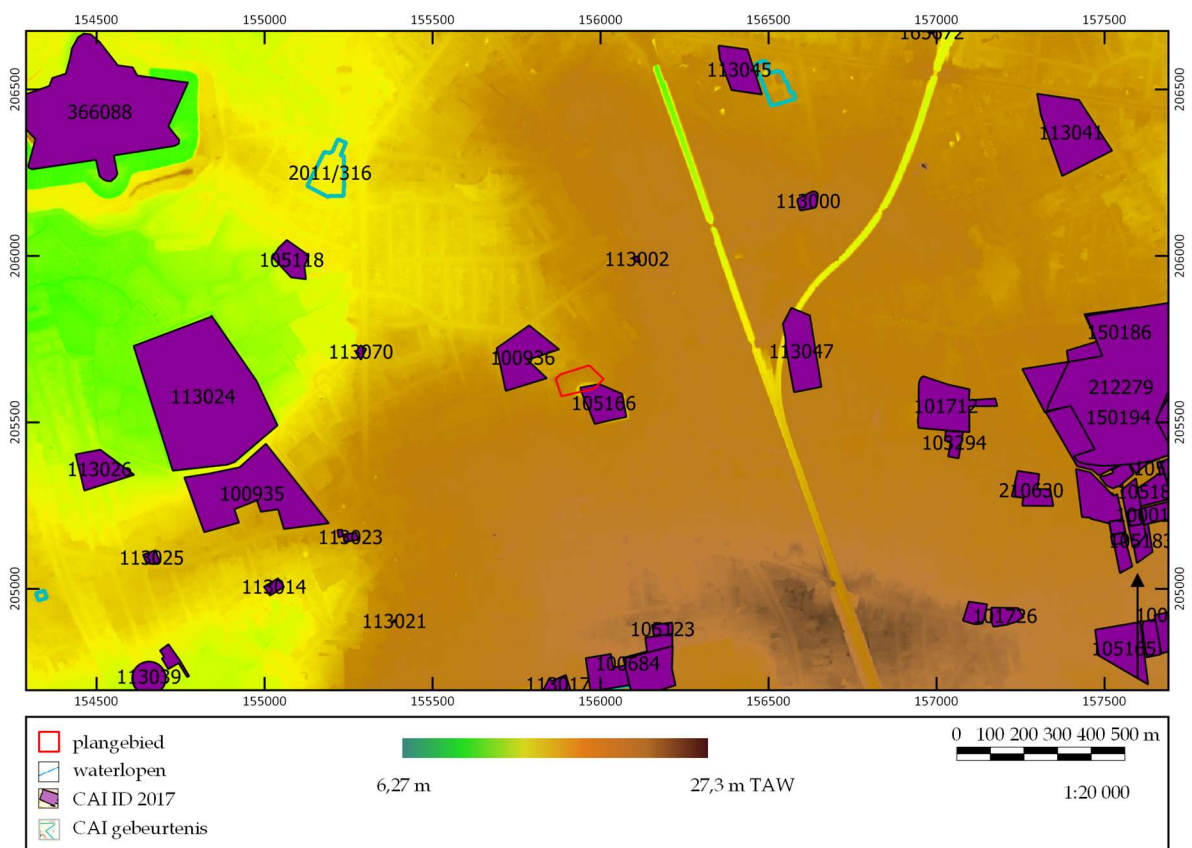
Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen i.v.m. de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen.

4.1 Beschrijving van de geplande werken

Na het verkrijgen van de verkavelingsvergunning wordt een individueel bouwlot, gelegen aan de westzijde, afgesplitst. Op dit lot zal één woning gerealiseerd worden, waarvoor de locatie al wel bekend is. Het grondoppervlak van deze woning bedraagt 108 m². Aansluitend aan de woning wordt nog een klein bijgebouw voorzien, met een grondoppervlakte van 24,8 m². Concrete bouwplannen zijn nog niet opgemaakt. Dit betekent dat verdere gedetailleerde beschrijving van een nieuwe toestand niet mogelijk is. De rest van het afgescheiden lot blijft onveranderd.

4.2 Samenvatting resultaten bureauonderzoek en archeologisch potentieel

Om in te kunnen schatten wat het archeologisch en cultuurhistorisch potentieel van het plangebied is, zijn de historische kaarten, de bodem- en geo(morfo)logische kaarten en luchtfoto's bekeken en zijn verschillende inventarissen (waaronder de CAI) en historische/archeologische bronnen geraadpleegd.

Figuur 2. Analysekaart op basis van de DTM en de CAI-waarden.

©EH

Uit de historische kaarten en de luchtfoto's is gebleken dat het terrein pas na het midden van de 20^e eeuw voor bewoning in gebruik werd genomen. Op basis van de

historische bronnen en kaartmateriaal kan binnen het plangebied geen bewoning worden gesitueerd tussen de 18^e eeuw en het bebouwen van het terrein. Alles wijst er daarbij op dat het plangebied gedurende die periode behoorde tot een relatief uitgestrekt landbouwareaal dat deel uitmaakte van het domein van de Mussenburghoeve.

Het terrein zelf bevindt zich op zandleemgronden, wat zich uit de bodemkaart laat afleiden. Als naar de ligging op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II wordt gekeken, dan blijkt dat de hele omgeving ongeveer dezelfde landschappelijke kenmerken vertoont, waarbij het reliëf naar het noorden en westen zachtjes afloopt en naar het zuidoosten zachtjes oploopt. De topografische ligging van het plangebied op iets hogere gronden in de vallei van de Schelde maakte het sinds de prehistorie geschikt voor bewoning. Voor wat betreft de steentijd is het gebied minder geschikt, aangezien de afstanden tot water in welke vorm dan ook ruim de range van 0-250 m overschrijdt. Dit betekent dat dit plangebied in Edegem potentieel biedt voor het aantreffen van bodemsporen en vondsten vanaf de steentijd. Voor alle perioden kan gesproken worden van een middelhoge potentie.

Wat archeologische en cultuurhistorische waarden betreft, zijn er binnen het plangebied geen waarden bekend. De aanwezigheid van een relict van een uitbreiding van de walgracht van het Mussenburghof vormt hier mogelijk een uitzondering op.

Al met al kan gesteld worden dat het plangebied gelegen is in een archeologisch en cultuurhistorisch interessant gebied met een enigszins beperkte archeologische voorkennis.

Het historische kaartmateriaal heeft wel wat aanwijzingen opgeleverd over de evolutie van het plangebied van de 18^e tot de 20^e eeuw, maar alleen in de zin dat de aanwezigheid van bebouwing binnen het plangebied een duidelijk recent fenomeen is. Vanaf de oudste historische kaart zijn het plangebied en de omgeving aangegeven als landbouwareaal. Dit verandert niet tot de 20^e eeuw wanneer het gebied rond het plangebied stilaan meer en meer in gebruik genomen voor residentiële bebouwing. Voor oudere perioden is er geen zicht op de ontwikkeling van het gebied.

4.3 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Er zijn voldoende argumenten om te stellen dat het plangebied zich in een archeologisch interessante zone bevindt, waarvan de huidige archeologische kennis nog beperkt is maar alvast een groot potentieel toont. Zo is er enerzijds tamelijk veel geweten over het hof op het aanpalende terrein maar is vooralsnog onduidelijk welke relatie het plangebied ten overstaan van dit domein had. Het is onduidelijk of er zich hier mogelijke archeologische resten in de bodem bevinden. Anderzijds is gebleken dat het plangebied een archeologisch interessante situering kent naar analogie met gekende archeologische sites in de bredere omgeving zoals archeologisch onderzoek en prospectievondsten reeds aantoonde.

Verder archeologisch onderzoek in het plangebied zou meer informatie kunnen opleveren over de menselijke aanwezigheid in dit gebied. Het

kennisvermeerderingspotentieel wordt bijgevolg als middelhoog tot hoog ingeschat. Bovendien leveren de percelen die in de directe omgeving liggen voldoende mogelijkheden op om in de toekomst ook verder onderzoek te kunnen doen in het geval een archeologische site wordt aangetroffen.

Echter, als wordt gekeken naar de geplande nieuwbouw, dan blijkt dat dit slechts een heel klein oppervlak inneemt ten opzichte van de rest van het plangebied. Het totale oppervlak van de nieuwbouw zal ca. 133 m² innemen, terwijl de rest van het totale plangebied onveranderd zal blijven. Vanuit een kosten-batenanalyse, waarbij rekening is gehouden met de beperkte verstoringen van de geplande nieuwbouw, kan geconcludeerd worden dat de kosten die voor een verder archeologisch vooronderzoek gemaakt zouden moeten worden niet opwegen tegen het kennisvermeerderingspotentieel.

Er wordt daarom ook geadviseerd geen verder archeologisch vooronderzoek uit te voeren, en bijgevolg is er ook geen programma van maatregelen opgesteld.

Lijst van figuren

projectcode	fig.nr.	type	onderwerp	schaal origineel	schaal afbeelding	aanmaakdatum origineel/afbeelding	aanmaakwijze	bewerking	bronbestand
2017FH40	1	kadasterkaart	aanduiding van plangebied op GRB	1:10.000	1:10.000	5/08/2017	digitaal	Elly N.A. Heirbaut	geopunt
2017FH40	2	archeologische kaart	CAI-locaties geplot op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II	onbekend	1:20.000	5/08/2017	digitaal	Elly N.A. Heirbaut	cai.onrorenderfgoed.be

